

Theater Malpertuis
Send all your Horses

Informatiemap voor leerkrachten

Beste leerkracht

U gaat met uw klas kijken naar de voorstelling *Send all your Horses* van Theater Malpertuis.

Deze map is bedoeld als achtergrondinformatie ter voorbereiding van de leerlingen. Ze bevat eveneens een aantal mogelijke aanzetten voor een klassikale nabespreking.

Van harte welkom!

Veel kijkplezier!

Heleen Rijckaert,

Namens Theater Malpertuis

Inhoud

"I think you got lost in the hole of the bathtub, I think you went through all the rivers in the world, I guess you ended up in the lake..." (Send all your Horses)

Een meisje gaat op zoek naar haar verloren gewaande tweelingzus en raakt daarbij steeds meer verstrikt in haar eigen droomwereld. Al gauw vraagt men zich af of ze op zoek is naar een ander of naar zichzelf?

Send all your Horses is een bijzonder sfeervolle voorstelling waarbij een mix van muziek, film en theater de zoektocht naar een eigen identiteit van een veertienjarig meisje blootlegt.

Over de makers

Nathalie Teirlinck

Nathalie Teirlinck (Brussel, 1985) werd gelauwerd voor twee kortfilms die ze draaide toen ze nog aan het Gentse KASK studeerde. Met *Anémone*, haar derdejaarswerk, won ze in 2006 de juryprijs op het Internationaal Kortfilmfestival Leuven (IKL) en de ACE-prijs voor beste Vlaamse Studentenfilm op het Internationaal Filmfestival van Vlaanderen-Gent. In 2007 kreeg ze voor haar afstudeerwerk *Juliette* opnieuw de ACE-prijs voor beste Vlaamse Studentenfilm op het Internationaal Filmfestival van Vlaanderen-Gent en een fictie-wildcard van het Vlaams Audiovisueel Fonds op het IKL. In 2008 maakte ze ook videoclipps voor 'Mars Needs Women' en

'Because' van Novastar. In oktober 2009 ging de kortfilm, *Venus vs Me*, in première. Opnieuw sleepte ze prijzen in de wacht: de prijs van de European Film Academy, Int. Filmfestival Berlijn 2010 en op het filmfestival van Oostende 2010 kaapte ze het 'Fonske' voor beste kortfilm weg.

Esther Lybeert

Componiste/muzikante Esther Lybeert (Sint-Niklaas, 1978) was de eerste zangeres van Hooverphonic en werd vooral bekend als frontvrouw van Mrs Hyde (de voorganger van The Antler King), de band die ze zelf oprichtte. Ze neemt ook de leadstem voor haar rekening bij Flat Earth Society, de bigband van Peter Vermeersch (cd-release najaar 2009, project voor Concertgebouw Brugge voorjaar 2010) en deed

backing vocals bij onder meer An Pierlé & White Velvet, Tom Wolf, Christophe Miossec, Arno en Baloji. Met Luc Van Acker werkte ze dit jaar samen voor het tribute-album *The Ship*. Esther Lybeert heeft ook bijna tien jaar theaterervaring, als actrice, muzikante, zangeres, zangcoach en componiste. Ze werkte al diverse malen samen met de Kopergieterij, onder meer als componiste voor *Satijn en Witte wijn* (Eva Bal, 2007-2009) en als zangcoach en arrangeur voor *Love* (Eva Bal, 2008-2009).

Interview met de makers

Dit interview is een letterlijke weergave van een live gesprek tussen artistiek directeur Piet Arfeuille, acteur Thomas Rijckewaert enerzijds en Nathalie Teirlinck en Esther Lybeert anderzijds op de Come and See van Theater Malpertuis, 1 oktober jl.

Dag Nathalie.

Laten we het eerst even hebben over Venus vs Me, je jongste kortfilm waar je tal van prijzen mee won.

Ik heb eerst een vraagje over het einde, Nathalie.

Er zijn ontzettend veel mensen betrokken bij het maken van een film. Zijn die makkelijk te vinden? Er staan er toch wel 200 op de credits.

Het is natuurlijk een beetje een puzzel van eerdere samenwerkingen en vorige projecten die bij zo'n film samenkomen. Zij brengen dan weer hun mensen mee. Op zich moet je eerst een scriptje doorsturen, voor bijvoorbeeld de acteurs en de cameraman, van zodra die iets hebben: van 'ja dat is leuk', dan komt iedereen wel samen.

Iedereen brengt dus zo z'n eigen volk mee. Heb je met al die mensen te maken als je een film maakt?

Absoluut, ik ken iedereen op de set.

Waar start zo'n film? Wat is het eerste idee? Heb je dan een beeld, of een thema? Hoe begint zoiets?

Het is moeilijk concreet te zeggen: ik schrijf heel intuïtief, in puzzelstukken, in flarden. Ik heb een boekje dat, voor ik aan een script begin, vol staat met foto's, teksten, krantenartikels. Op de een of andere manier komt dat tot een explosie en komt dat allemaal op papier terecht. Het is in feite een samenloop van indrukken.

Is er dan in die hele explosie een bepaald beeld dat komt bovendrijven en dan een soort kern blijkt te zijn?

Ja, het start heel vaak met een beeld dat ik in mijn hoofd heb. Ik werk ook veel met 'moodboards', een collage van een tiental pagina's, waarop ik foto's verzamel van allerlei fotografen die mij inspireren. Als ik schrijf, hangen die over heel de kamer verspreid en dat brengt mij direct in de sfeer. Ik heb dat echt nodig. Als ik vastzit, of het alom gekende writer's block heb, dan helpen die dingen mij echt wel.

Je woonkamer is dus eigenlijk al een beetje de film waar je in leeft?

Op dat moment even wel, tot grote ergernis van sommige mensen. *(lacht)*

Wat mij opvalt, ook in je vorige twee kortfilms, dat één van de hoofdrolspelers steevast 'water' is. Wat heb je met 'water'?

Ik heb mij ook al vaak afgevraagd waarom water altijd komt opduiken. Ik denk door de dubbele betekenis van water: enerzijds heel rustgevend en heel rimpelloos, maar tegelijkertijd kan er heel veel onder woelen en is het heel onvoorspelbaar. Ik denk dat dit heel erg vervat zit in de intimiteit waar ik naar zoek: zoeken naar wat er onder het schijnbare masker van de schoonheid zit, wat er daar allemaal sluimert. Dat heeft water ook denk ik.

Toen ik de kortfilms opnieuw bekeek, viel mij op dat bij elke stap die je zet, de narrativiteit minder wordt en de beelden steeds suggestiever.

Kan je na 'Venus vs Me' nog wat verder gaan in die richting?

De stap na Venus vs Me is mijn langspeelfilm. Dus ik ben mij heel hard bewust van het feit dat ik het gevoelsmatige niet nog meer de bovenhand kan geven.

Ik houd heel hard van films waar je heel veel openheid hebt als toeschouwer. Waar het publiek niet zomaar een verhaal voorgeschoteld krijgt, maar gedwongen wordt om in het hoofd te kruipen van het hoofdpersonage.

Maar ik geloof wel dat je bij een langspeelfilm een iets concretere ondergrond nodig hebt, zoals een verhaallijn, om daar bovenop dan die gedachtenwereld te doen ontstaan.

Maar ik ga echter nooit een klassiek drama maken, want dat is iets wat ik niet kan, denk ik.

Venus vs Me is ook echt een stream of consciousness: je stapt er best in mee van in het begin, het is ook opgebouwd als een droomstructuur. Het heeft geen grote narratieve logica. Dat heb je wel nodig in een langspeelfilm niet alleen om een groter publiek aan te spreken maar ook om in dat anderhalf uur toch ook met je voeten op de grond te kunnen komen.

Maar toch heeft de kortfilm voldoende narratieve elementen die je er toch wel bij houden. Dat vind ik sterk, zonder dat ze verder uitgewerkt worden

Dat is een beetje de grens die ik heel hard aftast en waar kortfilm een heel dankbaar medium voor is. Je hebt ruimte om buiten de lijntjes te kleuren en een beetje te experimenteren, net daarom vind ik het een zonde om te braaf te worden in een kortfilm, net daar heb je de ruimte om op de grens te balanceren en er niet af te vallen.

Je zet nu de stap naar theater. Wat is daarvoor de reden? Is er iets dat je niet kwijt kunt in film, iets wat je wel in theater kunt doen? Wat wil je juist vertellen?

Het is iets wat mij al lang boeit. Ik hou er niet van om met oogkleppen in je eigen medium te blijven ploeteren. Het is leuker om er af en toe uit te breken. De essentie an sich is hetzelfde: regisseren, het creëren van een verhaal, de nood om een verhaal te vertellen. Alleen de omstandigheden zijn totaal anders: je bent op een bepaalde manier beperkter in ruimte bij theater. Ik vind dat ergens wel een geruststelling: in film is alles bij wijze van spreken mogelijk.

In een theaterruimte toch filmische elementen gebruiken, vind ik wel interessant. Theater is volgens mij meer controleerbaar dan film.

Bij film werk je maanden aan een stuk voor de opnames 'virtueel'. Je hebt niet de mogelijkheid, zeker ook door financiële redenen, om alle elementen die je in je hoofd hebt, uit te proberen. Je bent enkel zeker van wat er in je hoofd zit en de goeie smaak van de

mensen waar je je mee omringt. De zeven dagen van opname is echt het moment waarop het moet gebeuren.

Laten we nu even overstappen op *Send all your Horses*, de film heeft vrij veel gemeen met je ander werk?

Ik denk dat het thematisch veel gelijkenissen vertoont met mijn vorig werk, maar dat het wat toegankelijker is. Ik werk ook met de thematiek van groeipijnen, eenzaamheid, op zoek zijn,... Maar ik denk dat je er minder hard bij moet nadenken. Het is een soort van zintuiglijke rollercoaster, waar je je sneller in laat meetrokken.

**We hebben ook Esther Lybeert bij ons.
Esther Lybeert is muzikante, actrice en componiste.
Esther, hoe hebben jullie elkaar leren kennen?**

Ik heb muziek gemaakt voor Juliette, het afstudeerproject van Nathalie. Wij zijn samengebracht door iemand die mijn muziek kende en het werk van Nathalie. Die persoon dacht dat er iets moest kloppen tussen ons. Toen kreeg ik een scenario van Juliette, en ik moest op voorhand iets schrijven en toen uiteindelijk de film gedraaid werd zag ik dat zij exact alles zo goed plande in haar scenario en dat het uiteindelijke resultaat heel erg goed bij elkaar aansloot. Haar manier van regisseren heeft veel te maken met mijn manier van teksten schrijven.

Ik werk net zoals Nathalie met boekjes waar ik tekstflarden in schrijf of iets dat ik gehoord hebt dat mij inspireert of ik kijk soms twintig keer naar hetzelfde fragment of luister twintig keer naar hetzelfde nummer.

De narrativiteit in mijn nummers is ook iet of wat afwezig, mijn nummers hebben geen verhaaltje zoals bijvoorbeeld in de nummers van 'The Beatles'.

Hoe zijn jullie beginnen werken aan *Send all your Horses*?

We zijn begonnen met een hoop materiaal uit te wisselen en dan kwamen we met losse beelden zoals bijvoorbeeld 'ik zie mensen van de duinen rollen', wat uiteindelijk helemaal niet in de voorstelling zit. (*lacht*)

En ineens kom je bij dat jong meisje dat zoekt naar haar eigen identiteit. Uiteindelijk loopt dat ook een beetje parallel met de zoektocht van de maker: wat wil ik vertellen?

Ons proces was heel natuurlijk en plots kwam Nathalie met een scenario. Daarin was de uitdaging om te bepalen in hoeverre de muziek achteraf nog de montage kan bepalen en hoe de muziek het scenario zelf ook nog kan bepalen.

Daardoor vermijd je het cliché dat muzikanten gewoon de muziek onder de beelden zetten.

Inderdaad. We hebben ook de grenzen afgetast: wat gebeurt er als het hoofdpersonage nog op de scène zou zijn. Maar dat werd dan ineens te veel.

Het is een andere soort manier van in de voorstelling staan: ik ga als muzikant mee het verhaal vertellen. Het beeld blijft staan en de muziek vertelt verder.

Ik vond dat zelf als muzikant fijn om niets te hoeven zeggen tussen nummertjes. Ik vind het zo leuk dat het een afgeleefd verhaal is en dat je dat geeft aan een publiek: denk er maar het uwe van. Er wordt een bad vol emoties getoond en wij als makers kunnen aan het publiek zeggen: 'kies maar'.

Aanzet tot nabespreking

Thematiek

Een van de belangrijkste inspiratiebronnen van cineaste Nathalie Teirlinck is 'het niemandsland' van een kind dat de overstap maakt naar de puberteit. De kinderen zoeken naar een antwoord op allerlei vragen die hen op dat punt in hun leven overvallen. Dit gaat vaak gepaard met communicatiestoornissen doordat volwassenen hun gedachtenwereld niet kunnen begrijpen of tegemoet komen.

Mogelijke aanzetten tot een klasgesprek:

- Wat herinner je nog van je gedrag als puber?
- Met welke vragen worstelde je? Had je het gevoel dat je bij iemand terecht kon?
- Was je voor op je leeftijd of eerder een laatbloeier?
- Wat waren voor jou de leukste dingen aan volwassen worden?
- Wat waren je frustraties?
- Welke toekomstdromen/idealen die je toen had, koester je nog?

Muzikale Roadmovie

Send all your Horses is alles behalve een klassieke theatervoorstelling. De acteurs die normaal op scène staan worden vervangen door personages op een scherm en 'live' zien we de band. De makers noemen de voorstelling zelf graag een 'muzikale roadmovie'.

Wat?

In een roadmovie maken personages vaak een reis, die bovendien centraal staat in de film. Zoals in *Send all your Horses*, kan het ook om een mentale reis gaan.

Verloop

- Begin: Meestal begint de film met een situatie die een aanleiding is voor het vertrek van de protagonist op reis. Bijvoorbeeld hun zoektocht naar vrijheid, een verloren dierbaar persoon,...
- Tijdens de reis veranderen de personages mentaal of fysiek. Ze doen levenslessen op.
- In de verschillende episodes van een roadmovie wordt telkens een hindernis overwonnen
- Verschillende eindes zijn mogelijk. Personages kunnen een nieuwe thuis vinden, kunnen wijzer terugkeren. Veel roadmovies hebben ook een open einde.

Opdracht

- Pas de verschillende fases van een roadmovie toe op *Send all your Horses*
- Beschrijf de evolutie van het meisje doorheen de film

Stream of Consciousness

Je zou *Send all your Horses* kunnen zien als een 'stream of consciousness' van het hoofdpersoonage.

Wat?

'Stream of consciousness' is een literaire techniek die aan het eind van de 19e eeuw opkwam in Frankrijk, ook wel de 'monologue intérieur' genoemd. In dergelijke techniek wordt een op het eerste zicht onsamenvhangende stroom van gedachten, gevoelens en stemmingen beschreven. Een stilistisch kenmerk zijn de vele associaties en zintuigelijkheden in dergelijke romans.

Het bekendste voorbeeld daarvan is het monumentale werk *Ulysses* van James Joyce en ook Virginia Woolf paste de techniek toe.

Opdracht

Beschrijf in welke zin *Send all your Horses* een 'stream of consciousness' is.

Credits

Compositie muziek: Esther Lybeert-Maarten Flamand (The Antler King)

Muzikanten: Esther Lybeert, Maarten Flamand, Karen Willems

Koor: Deborah Cachet, Manon Deboevre, Laure Geslin, Janne Steenbeke, Dorien Schampaert, Eva Hautekiet

Film:

- regie: Nathalie Teirlinck
- camera: Gregg Young
- geluid: Mike Vandeweghe
- kostuum: Annabel Heyse
- make-up: Lara Beuckels
- assistentie: Lendert Pauwels
- met Rani & Tessa Kryeziu, Eva Lybaert, Magali Lybeert, Henk Vandecaveye e.a.

Dramaturgisch advies: Mieke Versyp

Productie:

- Theater Malpertuis, Tielt

met de medewerking van het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen en de Stad Gent, vzw TSTAT, vzw Manitoba en de Kopergieterij

Links

www.malpertuis.be

www.theantlerking.com

www.myspace.com/theantlerking

www.venusvsmc.be